



Så byggdes  
staden  
STADSBYGGNAD ARKITEKTUR HUSBYGGNAD

2012-09-05 09:10 CEST

## Så byggdes staden – nu uppdaterad och utökad!

När byggdes huset jag bor i och hur levde människorna då? Varför är vissa gator raka medan andra snirklar sig fram? Boken *Så byggdes staden* hjälper oss att förstå det vi alla har omkring oss – den byggda miljön. Sedan boken gavs ut första gången år 2000 har den använts flitigt på olika arkitekturutbildningar. Nu finns 2012 års utgåva ute, bearbetad och med nya tillägg.

Våra hus har ofta längre livslängd än oss människor, och besluten som vi tar om vår bebyggelse påverkar människor hundratals år framåt i tiden. När vi formar vår miljö är det därför vår skyldighet att besitta stor kunskap om

stadsbyggnad, arkitektur och husbyggnad. Det framhåller Cecilia Björk, Lars Nordling och Laila Reppen, alla arkitekter med gedigen erfarenhet av arkitektur och samhällsplanering, vilka själva förmedlar en del av denna nödvändiga kunskap genom sin bok *Så byggdes staden*. Boken ger en introduktion till dagens planering och byggande men också till det som redan har byggts.

### **Bakåtblickande – nödvändigt för en bra framtid**

Entusiastiska politiker och andra som ska utforma och ta beslut om vår bebyggelse har ofta blicken riktad mot framtiden. Men för att kunna ta beslut som håller i längden är det nödvändigt att också blicka bakåt – skaffa sig vetskap om hur redan befintlig bebyggelse har växt fram samt insikt om byggnadernas sammanhang och gårdagens många skiftande värderingar, menar författarna. Detta för att kunna utvärdera vad som har bestående värde och vårda det byggnadsbestånd vi ärvt och så småningom ska lämna över till kommande generationer. Även vår historia är en viktig del av framtiden och det gäller att vi tar hand om vårt arv på ett tillfredställande sätt. Något som enligt författarna inte alltid har gjorts.

– Vi har under vårt yrkesliv upplevt hårdhänta ombyggnader och rivningar utan hänsyn till de ursprungliga kvaliteterna, säger Laila Reppen och fortsätter:

– Genom seklerna har stor omsorg lagts ned på byggnadernas arkitektur och gaturummens utformning. Vår uppfattning är klar – det är byggnadernas ursprungliga kvaliteter som håller i längden. Kraftigt ombyggda eller förvanskade hus har en kort smekmånad när de avspeglar ombyggnadstidens arkitekturstil och mode. Efter något decennium känns de ofta förlegade och ointressanta. Det finns många exempel på hus som efter en kraftig förvanskning senare återställts till sitt ursprungliga utseende och rönt stor uppskattning. Även det ekonomiska värdet har ökat när de ursprungliga kvaliteterna lyfts fram.

Vikten av att stanna upp, tänka efter och ta hänsyn till det arkitektoniska arvet och byggnaders sammanhang innan man tar beslut blir också tydlig om man blickar just bakåt: Till exempel ansågs på 1960-talet att äldre bebyggelse var förlegad i förhållande till den nya tidens lösningar. Redan ett decennium senare kom en stark reaktion mot storskalighet och torftig arkitektur. Återigen blåste nya vindar, med postmodernistiska utsmyckningar, återblickar och landsbygdsromantik. Ytterligare ett decennium senare, under

1990-talet, var också denna arkitektur helt förlegad och nymodernismens ljus och glas blev allena rådande.

– Vi fångas alla av den rådande tidsandan. Men framtidens ombyggnadsprojekt kan bli bättre om vi inser att dagens arkitekturideal har en mycket kortare livslängd än byggnaderna och de tekniska systemen i sig – om vi väljer lösningar som är långsiktigt hållbara både ur ett arkitektoniskt och ekologiskt perspektiv. För att detta ska bli möjligt gäller det att ha kunskap om den historiska utvecklingen. En grund till denna kunskap och intresse för arkitekturen hoppas vi förmedla med denna bok, säger Laila Reppen.

### **Upplägg och innehåll**

Boken ger en illustrerad introduktion till stadsbyggnad, arkitektur och husbyggnad, och en god överblick över arkitekturens utveckling. Den beskriver hur en stad kan ha vuxit fram och hur livet där har förändrats under de senaste hundra åren.

Att bygga ett hus är en komplicerad process som vi i boken lotsas igenom steg för steg, från den första idéskissen till byggande, inredning, förvaltning och underhåll. Olika typer av hus och deras konstruktion beskrivs också. Ett stilhistoriskt avsnitt presenterar byggnader, möbler och föremål som är typiska för olika stiler från 1880–2010-talets första år. Något som tydliggör kopplingen mellan arkitektur och design. Pedagogiska fotografier och teckningar, som författarna i de flesta fall själva står för, löper parallellt med texten och underlättar förståelsen.

### **Viktig och uppskattad lärobok**

De som nu går i skolan kommer att vara med och forma framtidens stad. Snart efter att denna bok gavs ut för första gången, år 2000, visade den sig också bli den elementära lärobok i arkitektur och stadsbyggnad som författarna hade hoppats på. Efterfrågan från gymnasieskolor och postgymnasiala utbildningar runt om i landet medförde att nya upplagor trycktes. Från hösten 2012 är arkitektur ett eget ämne på vissa gymnasieprogram och behovet av denna bok är därmed minst lika stort som tidigare.

– Vi hoppas och tror att boken ska hjälpa framtidens arkitekter, byggare och förvaltare, och bidra till att de visar bättre omdöme vid underhåll och utveckling av vårt gemensamma byggnadsarv än tidigare generationer, säger

Laila Reppen.

Boken är också viktig läsning för politiker och byggherrar. Ja, egentligen passar den alla, särskilt de som har intresse för stadsmiljöns möjligheter.

– Vår målsättning och förhoppning är att vi med boken ska väcka lusten och förmågan hos många att se arkitekturens variationer och därmed skapa bättre förståelse för den byggda miljö som omger oss. Med fördjupad kunskap fattar vi bättre beslut, säger Laila Reppen.

Den förestående upprustningen av bostäder från rekordåren är en av de saker som gör att innehållet i *Så byggdes staden* nu är ytterst angeläget. Om bara några decennier kommer också många av husen från 1980-talet att behöva rustas upp, och även då är bokens budskap viktigt att ha med sig.

### **Uppdaterad och utökad**

2012 års utgåva av *Så byggdes staden* är den tredje i ordningen. Mycket har hänt inom ämnesområdet sedan den första och andra utgåvan. Vi har fått en ny Plan- och bygglag, större städer har genomgått omfattande förändringar och många städer har för första gången brutit sin skyline med mycket höga profilbyggnader. Författarna har därför gjort en omfattande bearbetning av text och bilder, samt uppdateringar och kompletteringar med nytt avsnitt för det senaste decenniet.

### **Om författarna**

Cecilia Björk, arkitekt SAR/MSA, Lars Nordling arkitekt AIS, KTH och Laila Reppen arkitekt SAR/MSA har stor erfarenhet av praktisk samhällsplanering från en mångårig verksamhet vid Stockholms stads stadsbyggnadskontor. Som ett led i denna verksamhet har de också tagit fram en rad publikationer som syftar till att ge en djupare kunskap om de miljökvaliteter planeringen vill försvara. Trion har skrivit och illustrerat boken *Så byggdes villan. Svensk villaarkitektur från 1890–2010*, och Cecilia Björk och Laila Reppen är även författare till välkända och uppskattade böcker som *Så byggdes husen 1880–2000* och *Sekelskiftets byggteknik*.

---

*Svensk Byggtjänst är bygg- och fastighetssektorns ledande informationsföretag. Sedan 1934 har vi samlat in, strukturerat och sålt den information som krävs för att planera, konstruera, bygga och förvalta hus och anläggningar.*

*Svensk Byggtjänst är störst i Sverige inom professionell bygg- och fastighetslitteratur. I sortimentet finns idag ett hundratal egna titlar och närmare 2 000 titlar från externa utgivare. Ett stort antal av titlarna finns också tillgängliga som e-böcker.*

## Kontaktpersoner



**Karin Larén Hallström**

Presskontakt

Presskontakt

[karin@hallstrompr.se](mailto:karin@hallstrompr.se)

+46 703 28 65 80